ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні

Період моніторингу:
Лютий 2026 року

Випуск № 99
Березень 2026

ІЕД

Шановні читачі!

Перед Вами черговий випуск Інформаційного бюлетеня «Моніторинг сприяння торгівлі в Україні», продукт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.

Ми прагнемо надати Вам найсвіжішу та найбільш актуальну інформацію стосовно стану реалізації митної реформи та впровадження заходів сприяння міжнародній торгівлі в Україні. Тому для нас дуже важлива Ваша думка, відгуки та побажання щодо комунікаційних зв'язків та методів надання інформації на адресу: customs@ier.kyiv.ua

Зміст

Проєкти нормативно-правових актів 4

Пропонується розширити перелік електрогенераторних установок, які звільняються від сплати митних платежів при ввезенні на митну територію України..... 4

Подано на ратифікацію рішення в межах Конвенції Пан-Євро-Мед про використання електронних сертифікатів із перевезення товарів у рамках цієї Конвенції..... 5

Пропонується продовжити строк функціонування місць доставки відповідно до попередніх норм..... 6

Новини..... 7

Заявлено про завершення створення IT-рішення для Контакт-центру системи «HELP DESK»..... 7

Для декларантів доступні нові електронні сервіси 7

Пропонується розширити перелік електрогенераторних установок, які звільняються від сплати митних платежів при ввезенні на митну територію України

Проєкт Закону України (реєстр. номер 15016 від 9 лютого 2026 року) «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо розширення переліку електрогенераторних установок, які звільняються від сплати митних платежів при ввезенні на митну територію України»

Дата реєстрації: 9 лютого 2026 року.

Ініціатор: Народний депутат України.

Законопроєкт пропонує доповнити перелік товарів, які під час ввезення в Україну звільняються від ввізного мита та податку на додану вартість (ПДВ).

Проєкт передбачає включення до переліку пільгових товарів додаткових типів електрогенераторних установок, зокрема дизельних генераторів невеликої потужності (наприклад, до 7,5 кВт). Це пропонується зробити шляхом внесення змін пункту 9 - 36 розділу XXI «Прикінцеві та перехідні положення» Митного кодексу.

Фактично, законопроєкт розширює перелік кодів УКТ ЗЕД генераторів, які можна ввозити без сплати митних платежів:

8502 11 20 90 – дизельні потужністю до 7,5 кВт;
8502 11 80 90 – дизельні потужністю від 7,5 кВт до 75 кВт;
8502 12 00 90 – дизельні потужністю від 75 кВт до 375 кВт;
8502 13 20 90 – дизельні потужністю від 375 кВт до 750 кВт;
8502 13 40 90 – дизельні потужністю від 750 кВт до 2000 кВт;
8502 13 80 90 – дизельні потужністю понад 2000 кВт;
8502 20 20 90 – бензинові потужністю до 7,5кВт.

Пільговий режим пропонується застосовувати на період дії воєнного стану, але не довше ніж до 1 січня 2029 року.

Ухвалення законопроєкту може сприяти зміцненню енергетичної стійкості України та підтримці економіки в умовах війни, однак, водночас, може призвести до зменшення митних надходжень до бюджету України.

Джерело: https://surl.li/xwuask

Подано на ратифікацію рішення в межах Конвенції Пан-Євро-Мед про використання електронних сертифікатів із перевезення товарів у рамках цієї Конвенції

Проєкт Закону України (реєстр. номер 0366 від 26 лютого 2026 року) «Про ратифікацію Рішення № 1/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року щодо внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету щодо використання електронних сертифікатів із перевезення товарів у рамках цієї Конвенції, що застосовуються з 1 січня 2025 року»

Дата реєстрації: 26 лютого 2026 року.

Ініціатор: Президент України.

Законопроєкт спрямований на ратифікацію рішення Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року, яке змінює правила застосування електронних сертифікатів походження товарів у межах Регіональної конвенції Пан-Євро-Мед.

Зміни закріплюють використання електронних сертифікатів перевезення товарів (замість паперових або паралельно з ними та узгодження правил походження товарів між країнами учасниками Конвенції.

Зміни надають можливість застосування електронного обміну документами при підтвердженні походження товарів у преференційній торгівлі.

Зміни застосовуються з 1 січня 2025 року в рамках цієї Конвенції.

Для України це означає:

- перехід до електронних сертифікатів походження (наприклад EUR.1);
- спрощення митних процедур у торгівлі з країнами Пан-Євро-Мед;
- кращу інтеграцію митних процедур України з системою ЄС;
- зменшення паперового документообігу й пришвидшення оформлення товарів.

Це один із кроків гармонізації митних процедур із правилами ЄС та міжнародними торговельними режимами, що прямо пов’язаний із вимогами глави 29 “Митний союз” у процесі вступу до ЄС.

Джерело: https://surl.li/tushsf

Пропонується продовжити строк функціонування місць доставки відповідно до попередніх норм

Проєкт наказу Міністерства фінансів України «Про внесення зміни до наказу Міністерства фінансів України від 31 липня 2025 року №379»

Дата реєстрації: 20 лютого 2026 року.

Ініціатор: Міністерство фінансів України.

Мінфін 20 лютого 2026 року оприлюднив проєкт наказу «Про внесення зміни до наказу Міністерства фінансів України від 31 липня 2025 року № 379».

Метою прийняття проєкту акта є сприяння адаптації бізнес-середовища до нових вимог щодо відкриття, закриття та облаштування місць доставки, а також створення умов для безперебійного функціонування таких місць доставки.

Пунктом 2 наказу Міністерства фінансів України від 31 липня 2025 року № 379 «Про затвердження Порядку відкриття та закриття місць доставки, Вимог до облаштування місць доставки та Порядку визначення товарів, які можуть бути доставлені в інше місце, узгоджене з митним органом призначення, встановлено, що тимчасово, з дня набрання чинності цим наказом, до 19 квітня 2026 року продовжують функціонувати місця доставки, визначені митними органами відповідно до попередніх норм наказу Мінфіну від 30 травня 2012 року № 646 «Про місця доставки товарів транспортними засобами».

Місця доставки, які на момент завершення відповідного строку були відкриті без видання наказу митного органу або не відповідали Вимогам до облаштування місць доставки, мали закритися в установленому порядку. Водночас, товари, переміщення яких було розпочато до завершення відповідного строку, мали доставляти в місце доставки, визначене під час їх відправлення.

З урахуванням численних звернень від представників бізнес-середовища, які здійснюють свою діяльність в умовах збройної агресії російської федерації, що триває, Мінфін вийшов з ініціативою продовжити перехідний період для функціонування місць доставки та адаптації бізнес-середовища до нових вимог щодо функціонування місць доставки, встановлених чинним законодавством.

Отже, пропонується внести зміни до пункту 2 наказу № 379, продовживши строк функціонування місць доставки до 28 вересня 2026 року.

Це має сприяти адаптації бізнесу до нових вимог і надати додатковий час для приведення своїх бізнес-процесів у відповідність із нормами вже затверджених наказів.

Джерело: https://surl.li/ufkacv

Заявлено про завершення створення IT-рішення для Контакт-центру системи «HELP DESK»

Держмитслужба України повідомила на своєму офіційному вебсайті про завершення розроблення та налаштування IT-рішення для Контакт-центру системи «HELP DESK». Нова платформа забезпечує багатоканальну взаємодію з користувачами та підтримує прийом звернень за безкоштовним телефонним номером, обробку повідомлень через Viber і вебчат, запис телефонних розмов, а також формування статистики та звітності для контролю якості обслуговування.

Ключовим елементом рішення є інтеграція із системою «HELP DESK», впровадженою в Держмитслужбі минулого року. Наразі за її допомогою вже опрацьовуються звернення, пов'язані з функціонуванням системи спільного транзиту NCTS. Така інтеграція забезпечує безперервність підтримки користувачів і централізований облік усіх запитів у межах єдиного сервісного середовища.

Запроваджене IT-рішення також дозволяє керувати чергами звернень у режимі реального часу, відстежувати навантаження на операторів, контролювати строки розгляду запитів та забезпечувати прозорість їх опрацювання. Для громадян і бізнесу це означає більш прогнозовану взаємодію, скорочення часу очікування та підвищення якості сервісу.

Запуск Контакт-центру для зручної комунікації з бізнесом також заплановано орієнтовно на початок квітня 2026 року.

Джерело: https://surl.li/khtocn

Для декларантів доступні нові електронні сервіси

Держмитслужба повідомила про нові можливості для користувачів чат-боту «Єдиного вікна для міжнародної торгівлі». Зокрема, в Особистому кабінеті з'явилася можливість підключити два нові типи сповіщень.

Перший із них — повідомлення про ухвалення рішення щодо видачі або відмови у видачі сертифікатів EUR.1 та EUR-MED, що дозволяє оперативно отримати інформацію про підтвердження преференційного походження товарів без додаткових звернень та очікування відповіді.

Другий тип — сповіщення про доставку вантажу до митниці призначення під час ввезення товарів в Україну. Такі повідомлення допомагають відстежувати переміщення товарів і своєчасно планувати подальше проходження митних формальностей. При цьому, повідомлення про доставку вантажу не надсилаються у випадках, якщо митна декларація містить чутливі товари.

Джерело: https://surl.li/oxvtem

“Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” є продовженням випусків Щомісячного моніторингу сприяння торгівлі в Україні, який готувався Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій з 2015 року в рамках проекту “Діалог зі сприяння торгівлі”, за фінансової підтримки Європейського Союзу та співфінансування Міжнародного фонду “Відродження”, а також проекту “Підтримка громадської Ініціативи “За чесну та прозору митницю”, який реалізовувався за підтримки Європейського союзу, Міжнародного фонду “Відродження” та ATLAS Network.

Запропонований інформаційний бюлетень є продовженням попередніх і публікується в рамках діяльності Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. Публікація складається з трьох частин (за наявності відповідних матеріалів):

- нормативно-правові акти, що набрали чинності
- проекти нормативно-правових актів
- новини

Ми розуміємо, що малому та середньому бізнесу не вистачає часу на проведення аналізу нового законодавства або можливих нормативних новацій. Також, значна кількість таких актів складна для розуміння пересічної людини. “Моніторинг сприяння торгівлі в Україні” покликаний привернути увагу до цікавих подій, нововведень законодавства України або запланованих змін, що стосуються сфери спрощення процедур торгівлі, зокрема міжнародної торгівлі, митних та навколомитних питань, і можуть безпосередньо впливати на суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності. Також у цих публікаціях ми будемо намагатися робити аналіз проектів нормативних актів із цієї тематики.

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) - міжнародно визнаний незалежний український аналітичний центр, заснований у 1999 році.

ІЕД займається аналізом проблем економічного розвитку, міжнародної торгівлі та ділового клімату (зокрема в секторі МСП), бере участь у розробці документів політики національного та регіонального рівня.

ІЕД регулярно випускає власний макроекономічний прогноз для України та бере участь у розробці консенсус-прогнозу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Команда соціологів ІЕД проводить регулярні опитування підприємств та експертів із метою оцінки ділового клімату та очікувань українського бізнесу. ІЕД успішно поєднує свою аналітичну діяльність з адвокацією змін та участю в громадському житті України. ІЕД співпрацює з центральними та місцевими органами влади, вітчизняними та закордонними аналітичними центрами, організаціями громадянського суспільства. Робота ІЕД фінансується за рахунок грантів, благодійних внесків та коштів технічної допомоги.

Застереження

Моніторинг сприяння торгівлі в Україні підготовлений ІЕД і має виключно інформаційний характер. Хоча ми доклали щонайбільших зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-якої частини цієї публікації. У разі використання обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.

Матеріал відображає позицію авторів і не обов’язково збігається з позицією Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.